

ארץ חמדה

שיחת הרב זלמן ברוך מלמד לפרשת שלח

וגאלו מיד חזק ממנו • בכיה לדורות • וימלא כבודי את כל הארץ • למען שמך
• רצו עבדיך את אבניה • לבקש גדולות ונשגבות • תכנית טראמפ • חשיבות
הריבונות

וגאלו מיד חזק ממנו

רובה של הפרשה שלנו עוסק בחטא המרגלים. המרגלים מגיעים לארץ ישראל, רואים את הענקים שנמצאים כאן ומתמלאים פחד. הם חוזרים אל בני ישראל ואומרים שאין סיכוי לנצח ולכבוש את ארץ ישראל. במבט טבעי – הם צודקים. אבל הקב"ה אומר לנו במפורש, אתם באים לארץ ישראל ויש שם גויים שהם גדולים ועצומים מכם, זאת אומרת שבמבט ריאלי לא תוכלו לנצח אותם. אני זה שעשיתי אותם גדולים ועצומים, ואם תלכו בכוח האמונה אתם תנצחו אותם.

עם ישראל הם עם שחי מעל הטבע. הקב"ה מוביל אותנו ומודיע לנו: 'תעלו, אני אתכם!'. האמונה הגדולה שלנו אומרת שריבוננו של עולם נמצא בכול, וכל מה שקורה בכל רגע ובכל שעה – הכול אלוקי. אין בעולם טבע. מה שקוראים טבע, זה מעשיו של ריבוננו של עולם, שסדר את סדרי הטבע ברצונו, 'הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֱלֹהִים וּמַעֲשֵׂה יְדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ'. יום ליום יביע אִמְרָה וְלִלְלָה לְלִילָה יְחִנֶּה דַעַת' (תהלים יט, ב-ג). הכול הנהגות אלקיות. זהו שורש האמונה, וצריך לחיות את האמונה הזו. אם האמונה הזו קיימת בעוצמה, מכוחה אפשר ללכת למלחמה שבדרך הטבע היא לא הגיונית, ולנצח.

בשביל זה האמונה צריכה להיות חיה, להתבטא בתוך החיים. זו לא יכולה להיות אמונה בשכל בלבד, אלא אמונה שהאדם עוסק בה כל הזמן. לכן מיד אחרי חטא המרגלים מלמדת אותנו התורה את פרשת ציצית. עלינו ללבוש בגד מיוחד במשך כל היום, והבגד הזה מזכיר לנו כל הזמן שעלינו להתרגל להאמין בה' ולקיים את מצוות ה'. המצווה הזו צריכה חיזוק, כי אנשים עלולים להתרגל להתעטף במצווה הזו, ולא לחיות בתודעה של זכירת כל המצוות. האמונה צריכה להיות אמונה חיה, לא אמונה מופשטת. האמונה צריכה להתממש בתוך המציאות.

המשמעות של הדבר הזה היא שאנחנו לא חושבים שיציאת מצרים שייכת להיסטוריה רחוקה, אלא היא אמונה של יום יום, שעה שעה. אמונה שריבונו של עולם איתנו, אנחנו זוכרים שהוא מנהל את העולם, זוכרים שהבגד שלנו הוא בגד של מצווה, וכל הזמן הוא מזכיר לנו את האמונה והמצוות. הבגד של הציצית שבו אנחנו מתעטפים לא מוגדר מבחינה הלכתית כבגד של קדושה כמו התפילין, אלא הציצית היא מצווה. מצווה מיוחדת ששקולה כנגד כל המצוות, ומזכירה לנו את כל המצוות. לכן אנחנו מנשקים את הציצית כשאנחנו קוראים את קריאת שמע, אנחנו בתודעה שהבגד שאנחנו לובשים הוא הבגד שעליו התורה מדברת. כדי שכל זמן שהבגד הזה עלינו הוא חי בנו. זו הכוונה של מצוות ציצית.

האמונה צריכה להיות אמונה של חיים, אמונה גדולה בריבונו של עולם שהוא זה שמוביל אותנו. וכך אפילו אירועים שבאופן טבעי אי אפשר להתמודד איתן – הן אפשריים, כי ריבונו של עולם איתנו.

לא רק הכיבוש של ארץ ישראל הוא לא הגיוני מבחינה טבעית, אלא גם ההתמודדות הרוחנית של כל אדם ואדם. הגמרא אומרת לנו (סוכה נב): 'בכל יום ויום יצרו של האדם מתגבר עליו, ואילולי הקב"ה עוזרו - אינו יכול לו'. אנחנו נמצאים יום-יום במלחמה הגדולה בעולם, מלחמת היצר. זו מלחמה עולמית שלא פוסקת עד לעתיד לבוא, והיא בלתי מנוצחת, אך הקב"ה עוזר לנו. לפעמים אנשים שואלים את עצמם, למה הקב"ה דורש ממני לעשות דברים שהם למעלה מכוחותי. התשובה היא, שהדברים האלו הם באמת למעלה מכוחותינו אם אנחנו לא נשענים על הקב"ה, ואם אנחנו נשענים על הקב"ה, והקב"ה עוזר לנו, אז אנחנו יכולים לנצח הכול. אין דבר שיכול לעמוד נגד רצונו של הקב"ה. צריך להאמין בריבונו של עולם, להישען עליו,

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע ♦ 3

לדעת שהוא כל הזמן איתנו, רוצה כל הזמן לרומם אותנו. להבין שאנחנו נושאים את שמו, מרוממים אותו באופן היותר גדול, ולכן הוא רוצה שנצליח. כשאנחנו חיים באמונה הזו, אין דבר שיכול לעמוד בפנינו. אם אין לנו את האמונה הזו – אין לנו כלום, כי באופן טבעי כוחות החיים הטבעיים יותר חזקים מאיתנו. ההתמודדויות שלנו גדולות יותר ממה שאנחנו מסוגלים. אבל 'הקב"ה עוזרו'. הדבר העיקרי שאיתו אנחנו ניגשים למשברים זו האמונה שאין גבול ליכולתו של הקב"ה. הוא יכול להוציא אותנו ממצרים, הוא יכול להביא אותנו לארץ ישראל, והוא יכול לעזור לנו לנצח את כל הקשיים הרוחניים. אין גבול ליכולתו, כבודו מלא עולם.

בניה לדורות

הקלקול הגדול הזה של הדיבור לרעה על ארץ ישראל, יש בו משום הוצאת לעז על הארץ. יש כאן זלזול בארץ ישראל מצד המרגלים, כאילו אפשר לוותר עליה. התיקון לזה, הוא לדבר בשבחה של ארץ ישראל.

ארץ ישראל היא ארץ ה'. לכן, מיד כאשר אברהם אבינו נבחר על ידי ריבונו של עולם להופיע את דבר ה' בצורה הגדולה ביותר - הוא נשלח אל ארץ ישראל. עניינו של עם ישראל הוא לשאת את שם ה' בעולם תמיד, בכל זמן ובכל מצב. בשביל המטרה הגדולה הזו, עם ישראל צריך להכיר בקדושתה של ארץ ישראל, לאהוב אותה ולהתאמץ לחיות בה. החטא הזה, שהיה בתשעה באב, גרם לכך שביום הזה ישראל בוכים לדורות, 'אתם בכיתם בניה של שעה, והקב"ה יעשה לכם בניה לדורות' (תענית ט). כל החורבנות שהיו, כל הגלויות שהיו - השורש שלהם זה חטא המרגלים. השורש הזה הוא החיסרון של ישראל, שלא התרוממו אל המדרגה הגדולה של מעלת ארץ ישראל.

וימלא כבודי את כל הארץ

אור החיים מזכיר בשם המקובלים, שלבני ישראל במדבר היה תפקיד חשוב. בכל מקום שהם עברו הם היו צריכים לתקן ולאסוף ניצוצות של קדושה. זהו גם התפקיד של כל הגלויות, הפיזור בארבע כנפות הארץ שפיזר אותנו הקב"ה נועד לכך שכל אחד מישראל, שיש בו קדושה, יאסוף ניצוצות של קדושה שהתפזרו בעולם כתוצאה מחטאו של האדם הראשון. לכאורה ההבנה הזו קשה, כי זה אומר שאם היינו זוכים

ובאים לארץ ישראל, לא היינו יכולים לכנס ולאסוף את כל הניצוצות שמפוזרים בארבע כנפות הארץ! אבל זה לא כך. אילו היינו זוכים למעלתה של ארץ ישראל בצורה שלמה, היינו זוכים לעוצמה רוחנית כזו, שהייתה אוספת את ניצוצות הקדושה גם מרחוק. כמו מגנט חזק, שמושך את הברזל ממרחקים. כמו שכדור הארץ יוצר כוח משיכה כל כך חזק עד שהוא יכול למשוך את הציפורים שמעופפות בשמיים. כשאינו לנו חוזק כזה של קדושה, אנחנו צריכים להתפזר בכל הארצות, להיות כל אחד ואחד מאיתנו מגנט קטן של קדושה.

כל הגלויות נובעות מכך שלא התקדשנו בקדושה העליונה של מעלת ארץ ישראל. אנחנו לא יכולים לכנס את כל ניצוצות הקדושה שהתפזרו בתוך הקליפות. נאלצנו להתפזר בתוך העמים כדי לכנס את ניצוצות הקודש ולהחזיר אותם אל המקור שלהם. עד שיבוא היום ועם ישראל יוכל לחזור לארץ ישראל, ולשאת את הניצוצות, ולהאיר את שם ה' בעולם באופן שלם.

כל זה אולי נרמז בפסוק שאומר ה' למשה אחרי החטא: 'וַיֹּאמֶר ה': סִלְחָתִי כְּדָבָרְךָ. וְאֹלָם, חַי אֲנִי וַיִּמְלֵא כְבוֹד ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ' (יד, כ-כא). מפרש רש"י, כמו שכבודי מלא את כל הארץ - כך יתקיימו הדברים שאני אומר. זהו פירוש אחד ואפשר להבין גם אחרת. ריבונו של עולם אומר, אמנם אני סולח על החטא, אך יש לחטא הזה תוצאה. אני רואה שצריך לפזר אתכם בכל הארץ, 'וימלא כבוד ה' את כל הארץ', כי לא התקדמתם אל המדרגה הגדולה הזו, שמתוך ארץ ישראל תוכלו לאסוף את כל ניצוצות הקדושה המפוזרים בעולם. כלומר עניינם של ישראל לקבץ את כל ניצוצות הקודש שבעולם אל מקורם ושלא יהיו מפוזרים בתוך הקליפות.

למען שמך

חשוב ללמוד דבר נוסף מהפרשה הזו. מה משה אומר לקב"ה ברגעים הקשים של חטא המרגלים, איזה לימוד זכות הוא אומר על ישראל, הוא היה יכול להגיד, 'הם רק עכשיו יצאו ממצרים, עוד אין להם אומץ וגבורה'. משה אומר דבר אחר (יד, יג):

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי הִעֲלִיתָ בְּכַחַד אֶת הָעָם הַזֶּה מִקְרָבוֹ. וְאָמְרוּ אֶל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת, שָׁמְעוּ כִּי אַתָּה ה' בְּקִרְבָּה הָעָם הַזֶּה, אֲשֶׁר עִיֵן בָּעֵינֵי נִרְאָה אַתָּה ה', וְעִנְנְךָ עִמָּד עֲלֵהֶם, וּבַעֲמֵד עֲנַן אַתָּה הִלַּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם,

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע ♦ 5

וּבַעֲמֹד אֵשׁ לִילָהּ. וְהִמַּתָּה אֶת הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד, וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת שְׁמֶעֶךָ לֵאמֹר: מִבִּלְתִּי יָכַלְתָּ ה' לְהַבִּיא אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם, וַיִּשְׁחָטֵם בַּמִּדְבָּר.

הגויים יגידו שלקב"ה אין יכולת להוביל את עם ישראל - וזה יהיה חילול השם נורא. משה רבינו אומר לקב"ה, אין לך ברירה, אתה מחובר אל עם ישראל, קשרת את עם ישראל אליך ביציאת מצרים, וכל העולם כבר יודע שבחרת בעם ישראל. אנחנו העם שלך ואם תכלה אותנו חלילה, מה יגידו הגויים, שאין לך יכולת לנצח את העמים שנמצאים בארץ ישראל, ולכן המתת את העם שלך במדבר - זה חילול השם!

טענה דומה טוען משה גם אחרי חטא העגל. הקב"ה אומר למשה, שלפי הדין מגיע לעם ישראל שאמית את כולו וממשה יקום עם חדש. שוב, משה אומר לקדוש ברוך הוא את אותה הטענה.

יש כאן לימוד גדול מאוד. מובטח לעם ישראל שהקב"ה ישמור עליו לעולם. שמו של הקב"ה נקשר בעם ישראל, זהו העם הנושא את שמו בעולם, לכן אין אפשרות שהקב"ה יסתלק מאיתנו כי בכך כבודו של הקב"ה יתמעט. לכן אנחנו אומרים 'לְמַפָּה מִצְרַיִם בְּבִכּוּרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ' (תהלים קלו, י). למה החסד של יציאת מצרים הוא חסד לעולם, משום שכל דבר ודבר שהקב"ה עשה לנו במצרים יצר קשר בין שמו ובין עם ישראל לעולם. זו בעצם הבטחה לעם ישראל שהוא יתקיים במשך כל הדורות, 'נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר' (שמואל א, טו, כט). עם ישראל חי, ולא יכול להיות אחרת.

כל מה שעם ישראל עובר לאורך כל הדורות, זו הופעה של ריבונו של עולם. לפעמים ההופעה היא על ידי הצלחה גדולה של עם ישראל, הגויים רואים את ההצלחה הגדולה והם מתפעלים מגדולתו של הקב"ה שמוליך את עם ישראל, ולפעמים קידוש השם מופיע באופן אחר בתוך הצרות. הגויים רואים שעם ישראל מפוזר בין האומות, כולם רודפים אותו, כמו כבשה בין שבעים זאבים, והוא מחזיק מעמד! זה על טבעי. בדרך הטבע אפילו זאב אחד או שניים יגברו על הכבשה. זה בוודאי משהו אלוקי, ועם ישראל לא רק מחזיק מעמד, אלא גם לא עוזב את הדרך. הוא נשאר עם מיוחד בין העמים כולם - זה קידוש השם.

יש סוגים שונים של קידוש השם של הופעת שם ה' בעולם, בכל מקרה הקב"ה מופיע רק על ידי ישראל. כל ההופעות האלוקיות בעולם הן על ידי ישראל, ובכל המצבים שעם ישראל נמצא הוא מקדש את השם. אם אנשים מוסרים את נפשם על קידוש השם - זה קידוש השם, משום שהקב"ה מופיע בדבקות הזו. רואים איך עם ישראל מחזיק בדרכו ובאמונתו, ושום כוח שבעולם לא מסוגל למנוע את זה. אפילו אם סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, עם ישראל נשאר נאמן. הוא נושא כל הזמן את שמו של ה'. כמובן, גם בתקופות טובות ומוצלחות יש קידוש השם גדול מאוד.

רצו עבדיך את אבניה

בפרשות אלה, אנחנו סוקרים את התחלת הדרך של עם ישראל אל ארץ ישראל מהר סיני. מאז ועד היום עברנו תקופות רבות, תקופת בית המקדש הראשון שהיתה קידוש השם גדול, תקופת דוד ושלמה, תקופות של התמודדויות, ובתוך כל זה כל הזמן מתגלה ריבוננו של עולם. ישראל נחלשים באמונה - מקבלים מכה, וחוזרים. הולך ומתברר דרך עם ישראל שישנה בעולם הנהגה אלוקית כדברי הנביאים. אחר כך, תקופת בית שני, ישראל מתפזרים בעולם ונשארים נאמנים. כעת, בדורנו, הגענו לשלב החזרה. עם ישראל חוזר לארץ ישראל, מתכנס בה, ומכיוון שעם ישראל הוא הנושא את שם ה' - כל הדברים שמצליחים בארץ ישראל, הם קידוש השם. העת הזו שאנחנו נמצאים בה היא עת גדולה מאוד, היא זמן החזרה של עם ישראל לארצו. הדברים הללו פשוטים וידועים לנו, ואנחנו צריכים לחיות אותם.

ארץ ישראל היא ארץ ה', ארץ הנבואה, ארץ הקודש. קיום המצוות של האדם בארץ ישראל הוא משהו אחר לגמרי מקיומן בחוץ לארץ, כמו שאומר הרמב"ן. כאן אתה מקיים את המצוות באמת, בחוץ לארץ אתה עושה רק 'ציונים'. עוד אמרו חכמים, 'אווירא דארץ ישראל מחכים' (ב"ב קנח:). זאת אומרת שכל המציאות הרוחנית שלנו בארץ ישראל היא שונה לגמרי. צריך להרגיש את מעלתה של ארץ ישראל. החכמים היו מנשקים את הסלעים של עכו. אנחנו לא התרגלנו לנשק את אדמת ארץ ישראל מתוך חיבתה, או להתגלגל בעפרה, אבל צריך להרגיש אהבה אליה. וכמובן, לא לדבר אף מילה בגנותה של ארץ ישראל. כשהיה לחכמים חם, היו הולכים למקום מוצל כדי שלא יאמרו שבארץ ישראל חם מדי, וכשהיה קר, היו הולכים למקום קצת יותר חם כדי שלא יגידו 'קר בארץ ישראל' (כתובות קיב). זאת אומרת שצריך לחיות כאן

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע ♦ 7

בחשק הגדול, ברצון גדול לראות רק את מעלותיה של ארץ ישראל. וכשרואים אותן, מתקשרים עם העומק הסגולי של ארץ ישראל, ומקבלים כוחות חדשים. האמונה שזהו המקום שלנו, מקום הנבואה, האמונה בסגולתה של ארץ ישראל, כמו האמונה בסגולה של עם ישראל, אלו היסודות לכל ההשגות הגדולות והרוחניות.

לבקש גדולות ונשגבות

אני רוצה להביא לפניכם דברים שכתב הרב לבני הישיבות בזמנו, לפני כמאה שנים: תראו להשתדל לבקש דווקא גדולות ונשגבות, דורנו הוא כולו דור שואף... ההכרח מרומם אותנו למדרגות גדולות.

מכיוון שאנחנו מתחילים להתקבץ לארץ ישראל, הארץ מתחילה להוציא אלינו את הסגולות שלה. אז היו רק כמה עשרות אלפי יהודים בארץ ישראל, ובעיני הרב, מרגע שהתחילו להתקבץ יהודים אל ארץ ישראל, סגולתה של הארץ הולכת ומופיעה. קל וחומר היום, כשיש כבר מיליונים של יהודים, שהסגולה הגדולה הזו מופיעה יותר ויותר. לכן צריך לשאוף למעלות גדולות מאוד. גם אלו שלא נמצאים במקום של האמונה שואפים לדברים גדולים, קל וחומר שאנחנו, אנשי האמונה והתורה צריכים לשאוף.

הבדל עצום ונשגב בין תורת ארץ ישראל לתורת חוץ לארץ. בארץ ישראל שפע רוח הקדש מתפרץ, לחול על כל תלמיד חכם שמבקש ללמוד תורה לשמה, וקל וחומר על קיבוץ של תלמידי חכמים. הרוח הכללי, השופע בנועם והולך ומתפשט, הוא הרודד את הפרטים.

הרב אומר שבארץ ישראל מתעוררת רוח כללית שגורמת להסתכלות כללית. ההסתכלות משתנה, כי ארץ ישראל מתאימה לחבר את כל עם ישראל, ולכן מי שמחובר עם עניינה של ארץ ישראל, מסתכל באופן גדול וכללי על כל דבר. גם על התורה הוא מסתכל מן הכללים אל הפרטים, ומתוך כך, ההסתכלות שלו נהיית רחבה, מדויקת ומושלמת. ממשיך הרב:

יסוד הפלפול והחידוש שבארץ ישראל, אפילו בהלכה, הוא בנוי מעומק

החפץ הרוחני.

הרוח של ארץ ישראל דורשת להסתכל על כל דבר שאתה לומד מתוך אמונה גדולה. לכן בארץ ישראל נוצר חיבור בין ההלכה והאגדה, יש הסתכלות כוללת על כל התורה כולה, והיא מרוממת את ההשגות להשגות חדשות לגמרי.

צריכים אנחנו לגשת לעסוק בתורה לשמה על אדמת הקודש. אנחנו חייבים לשאוף אל המעלה היותר עליונה - שיגיעו מעשינו למעשי אבותינו, אברהם יצחק ויעקב.

בארץ ישראל צריך לשאוף שאיפות גדולות, להסתכל על הכל באמונה גדולה מאוד, לראות את כל התורה כולה בשלמות, לחיות מתוך מגמה גדולה, להחיות את כל השאיפות הכלליות של עם ישראל. ולכן אמרו חכמינו 'חביבה כת קטנה שבארץ ישראל יותר מסנהדרי גדולה שבחוצה לארץ' (ירושלמי סנהדרין א, ב).

יסוד הגלות והשפלות בא רק ממה שאין מודיעים את ארץ ישראל, את ערכה וחכמתה. ואין מתקנים את חטא המרגלים שהוציאו דיבה על הארץ, בתשובת המשקל. להגיד ולבשר בעולם כולו את הודה והזרה, קדושתה וכבודה. והלוואי שנזכה, אחרי כל ההפלגות כולם מצידינו, להודיע חלק אחד מרבבה מחמדת ארץ חמדה, והדרת אור תורתה, ורוח הקודש המתנוסס בקרבה!

הרב אומר לנו, שאפילו אם אנחנו נפליג ונשבח את ארץ ישראל מאוד, אולי נוכל להביע חלק אחד מרבבה מחמדת ארץ חמדה! תראו עד כמה אנחנו צריכים להאמין בזה, שהארץ הזו היא ארץ עליונה, ארץ קודש.

ככל שמתחברים להסתכלות הזו - מתרוממים. ההסתכלות הזו אצל הרב היא לא רק ביחס לארץ ישראל. הרב מתייחס כך גם לארץ ישראל, ככל שנדע את הסגולה הפנימית שיש לאדם מישראל - נתרומם. אם אנחנו ניגשים אל התורה מתוך הבנה עמוקה של עניינינו, ענייניו של עם ישראל, אנשי קודש, בעלי נשמה עליונה ואלוקית – אז ההשגות שלנו אחרות לגמרי. ואם אנחנו נמצאים בארץ ישראל, שהיא ארץ עליונה, וניגשים מתוך הגודל שלה - כל ההשגות שלנו הן אחרות לגמרי. אנחנו לא מדברים על הרחבה או פלפול חיצוני, אלא על העומק של הדברים שלא תמיד ניתן להבעה. ההכרה הזו, ההשגות האלו, גורמות לכך שכל ההסתכלות על התורה היא הסתכלות עמוקה ושונה. ההסתכלות על ארץ ישראל, על עם ישראל – הן באופן

שיחת הרב זלמן מלמד לפרשת השבוע • 9

גדול, באופן כללי. זהו ענינה של הרוח של ארץ ישראל, ואת זה אנחנו צריכים להשריש בתוכנו בצורה עמוקה.

תכנית טראמפ

ביקשו ממני להתייחס אל התכנית של האמריקאים, איך אנחנו צריכים להתמודד איתה, לקבל אותה או לא לקבל, מה נכון לעשות ומה לא נכון?

אני רוצה לומר כמה הנחות עקרוניות, שנובעות מתוך המבט הזה שעליו דיברנו. דבר ראשון ברור: ארץ ישראל כולה שייכת לנו, ואין לנו שום אפשרות לוותר על שעל אחד מארץ ישראל. מה הכוונה שהיא שייכת 'לנו'? לא לממשלה, לא לכנסת, וגם לא לכל הדור כולו. ארץ ישראל היא ארץ ה', הוא זה שנתן את הארץ הזו לכלל ישראל שבכל הדורות, ולכן אין לנו שום זכות או יכולת להפקיע אותה מהשייכות שלה אלינו. לכן אסור לומר אפילו בערמה שאנחנו מוכנים לוותר על חלק ממנה, גם אם לוותר הזה לא תהיה משמעות מעשית, ואפילו אם מקבלים תמורתו חלק אחר. להוציא מהפה אמירה כזו של ויתורים זה לא נכון, גם אם זה נעשה בשביל לכבוש את הארץ. כי לכאורה, אפשר לומר שאנחנו מוכנים להקים מדינה פלסטינית, בעוד שאנחנו יודעים שדבר כזה לא יקום ולא יהיה, ובינתיים ננצל את ההזדמנות ונחיל את הריבונות שלנו על חלק נוסף מארץ ישראל ונתקדם. זה לא נכון לעשות כך.

למה אני אומר שאסור לעשות תכסיסים, הרי בסופו של דבר המטרה שלנו היא לכבוש את כל ארץ ישראל, אנחנו רואים דוגמה לזה בנביא. יהוא היה מלך ישראל, והוא רצה להרוג את כל עובדי העבודה הזרה. מה עשה? אמר לכולם, 'אַחָאָב עֶבֶד אֶת הַבַּעַל מְעַט, יְהוָה יַעֲבֹדְנוּ הַרְבֵּה' (מלכים ב, י, יב). כביכול הוא רוצה לחזק את העבודה הזרה, ולכן הוא עושה כנס ומזמין אליו את כל עובדי הבעל. ובאמת כוונתו הייתה לבדוק, אם במקרה יגיעו עובדי ה' אל הכינוס יוציא אותם, ויהרוג את כל עובדי הבעל. לכאורה אין דבר טוב יותר מזה. לצורך כך הוא אמר את המשפט הנוראי הזה, 'אַחָאָב עֶבֶד אֶת הַבַּעַל מְעַט, יְהוָה יַעֲבֹדְנוּ הַרְבֵּה'. הוא הוציא מפיו מילים כאלה, ולכן בסופו של דבר הנביא מעיד עליו שהוא בעצמו המשיך בחטאות ירבעם בן נבט. אסור להוציא מהפה דבור כזה, גם אם המטרה הייתה להרוג את עובדי הבעל. אסור שתהיה הוא-אמינא לעבוד עבודה זרה. גם כאן, למרות שהמטרה היא

מטרה של קודש ושל התקדמות, אסור לומר שאנחנו מכירים בזכותם של הערבים על חלקים מהארץ שלנו.

אך ההשוואה הזו והלימוד הזה צריכים עוד עיון. יש מקרים שבהם צריכים לעשות מעשים משום שהם נכונים, למרות שנשלם עליהם אחר כך מחיר יקר. אנחנו מכירים את הסיפור על תנורו של עכנאי. ר' אליעזר לא שמע בקול החכמים, והיה צריך להרחיק אותו. רבן גמליאל היה צריך לעשות את הפעולה הזו, זהו תפקידו של הנשיא. אי אפשר שיהיו מחלוקות כאלו בישראל שיחיד לא יקבל את דעת הרבים. אבל שילמו על זה מחיר. הפגיעה בר' אליעזר היתה קשה. הצער של ר' אליעזר היה כל כך עמוק, עד כדי כך שהיא ממש השפיעה בכל העולם. החיטים התקלקלו, השעורים התקלקלו, עד שבסופו של דבר רבן גמליאל עצמו נפטר. לפעמים צריכים לעשות דברים שהם נכונים, גם אם זה יסב כאב גדול. המציאות היא מורכבת, דברים הם לא כל כך פשוטים, וצריך לחשוב הרבה איך לשקול אותם ואיך לנהוג.

לכן, באופן עקרוני אנחנו אומרים שאין מקום לוותרים או להכרזות על זכויות של גויים על הארץ בשום פנים ואופן. גם אם מכריזים הכרזה מפותלת כזו ש'מכלל הן אתה שומע לאו'. כי אם אנחנו אומרים שאנחנו נחיל ריבונות רק על אחוזים מסויימים מהשטח, משמע מהדברים שעל השאר לא מחילים ריבונות.

יש מחלוקת בין ר' מאיר ור' יהודה אם מכלל לאו אתה שומע הן. זאת אומרת שאנחנו צריכים לחתור לכך שאנחנו לא נוותר על מה שרוצים להציע לנו, ועם זאת שלא ניצור רושם של הסכמה מצדנו לוותר על שליטה בחלקים אחרים מארץ ישראל. מצד שני, צריך לדעת למצוא את הדרך להתקדם, ולא להתעקש ולומר שבכל מצב שבו הריבונות שלנו והמדינה שלהם תלויים זה בזה אסור להסכים. אם אנחנו מתבטאים באופן ברור, 'אתם תולים את הדברים, אבל אנחנו לא תולים. אנחנו עקרוניים, ואם עלול להשתמע מדברינו הסכמה לכך שחלק מארץ ישראל לא שלנו - אנחנו לא הולכים על הדרך הזו'. אנחנו צריכים כל הזמן להתקדם, ולא להיות עקרוניים עם הראש בקיר. בסופו של דבר, אם אנחנו מתעקשים ולא מתקדמים כשיש לנו אפשרות להתקדם, אנחנו מוותרים על מצוות ישוב ארץ ישראל.

חשיבות הריבונות

הכרזת הריבונות חשובה מאוד. המצב שלנו היום הוא שכל יישובי יש"ע נחשבים לדבר זמני בעיני הממשלה. כל עוד אין לנו ריבונות כאן, המדינה לא מתכננת שום 'תכנית חומש'. הרי במדינת ישראל לכל אזור יש תכנית מפורטת של כבישים ושל פיתוח למספר שנים קדימה. כאן אין תכניות כאלו. רק אם ראשי מועצות מנסים לתכנן בעצמם, מתחילים דיונים. המדינה עצמה לא מתכננת, כי השטח הזה מבחינתה מוחזק רק באופן עקרוני, ולא הוחלט מה יהיה איתו. התוצאה היא שההתנהלות שלנו היא כל הזמן מן היד אל הפה, צריכים פיתוח כזה או פיתוח כזה – ומנסים לקדם אותו. אם תהיה החלטה על ריבונות, מיד יתחילו לעשות תכניות רחבות היקף, מהם הצרכים בשנים הבאות – ביוב, כבישים, חשמל, וגם צרכים תרבותיים ורוחניים. כי הכל משתנה ומתקדם כל הזמן, מוכרחים לתכנן את הדברים. ההכרזה הזו מאוד חשובה, זו לא הכרזה בעלמא, אלא היא משנה את ההתייחסות של המדינה אל המקומות האלו.

בחורי הישיבה כולם שקועים בלימוד, ולא מתעסקים כל הזמן בנושא הזה. חשוב לדעת שיש כאן התלבטויות חשובות, מה באמת נכון לעשות. צריכים לדעת באופן כללי, אנחנו מאוד עקרוניים אבל לא טיפשים. העיקרון לא דורש מאיתנו להתרחק עד כדי כך שלא תהיה הווא אמינא שאיזה מישהו יפרש אותנו לא נכון, לא בגלל זה לא נסכים. אפשר למצוא דרכים אמצעיות.

בעזרת ה', יצמח מכל זה דבר טוב. ברוך ה', הציבור שלנו אוהב את ארץ ישראל, מתמסר לארץ ישראל, ואפילו מוסר את נפשו על ארץ ישראל. אנחנו באים לגור בכל יישובי יש"ע, ואנחנו יודעים שלפעמים משלמים על זה מחיר. ואדעתא דהכי אנחנו כאן כי אנחנו רוצים שכל ארץ ישראל תהיה בידינו. ויש בזה גדר של מסירות נפש. ואומרת הגמרא, 'כל מצווה שישראל מסרו את נפשם עליה - התקיימה בידם' (שבת קל). בסופו של דבר כל ישראל יקיימו אותה ולא יוותרו עליה. זו מצווה שישראל מסרו ומוסרים את נפשם עליה. מסירות הנפש שלנו על הארץ גורמת לכך שהיא תהיה בידינו, ובזה אנחנו מתקנים את חטא המרגלים.

כל המאבקים האלו שלנו הם חלק מן התהליך של תיקון חטא המרגלים. כשאנחנו נכיר במעלתה הגדולה של ארץ ישראל, נשבח אותה, נשבח את תורתה של ארץ ישראל, נכיר את הסגולה האלקית של ארץ ישראל - אז היא תלך ותופיע יותר ויותר, תתגלה ותאיר עד שנזכה במהרה לגאולה שלמה.

לדף המיוחד לפרשת שלח:

השיחה נמסרה בשנת התש"פ

לקבלת שיחה שבועית במייל או בווטסאפ,

שלחו הודעה לכתובת bogrim@yeshiva.org.il, או למספר 0547881227

ניתן לצפות בשיחה באתר ישיבה - www.yeshiva.org.il

השיחה השבועית משודרת בשידור חי במוצאי שבת, כשעה לאחר צאת השבת

ניתן להאזין בשידור חי גם דרך חיוג לטלפון 02-6643149 שלוחה 11

